

Column Remco Hoekman

WAT LEVERT HET OP?

Meer dan in het verleden is sprake van een grote diversiteit in beheervormen bij sportaccommodaties. Denk bijvoorbeeld aan commerciële aanbieders van fitnesscentra, stichtingen die buitenzwembaden of sportparken exploiteren, tennisverenigingen met hun eigen accommodaties en gemeenten die ook eigenaar zijn van een deel van de sportaccommodaties. Het beheerlandschap van sportaccommodaties is hiermee divers en redelijk onoverzichtelijk.

De rol van de overheid in dit speelveld neemt af. Dit is opmerkelijk als je bedenkt dat de aandacht voor de instrumentele waarde van sport juist toeneemt; sport als wondermiddel voor het individu en de samenleving. Hiermee is sport nadrukkelijk weggezet als verdienstelijk goed, hetgeen juist een legitimering biedt om te interveniëren in de markt en daarmee een rol te spelen in het faciliteren van de sportbeoefening. Toch zien we een tegengestelde, terugtrekkende beweging, en juist een streven bij gemeenten om meer aan andere partijen over te laten. Dit past overigens goed bij de huidige bestuurlijke visie gericht op 'sturen', waarbij het 'uitvoeren' wordt overgelaten aan andere partijen. Daarbij bestaat de verwachting dat

het economisch voordeliger is wanneer sprake is van marktwerking.

Dit economische voordeel zou dan vanuit sportperspectief idealiter benut worden om sportprogramma's te starten die bijdragen aan de beoogde maatschappelijke effecten van sport. Immers, doordat het overgrote deel van het lokale sportbudget vastzit in sportaccommodaties, zijn er beperkte vrijheidsgraden om specifieke projecten te starten die bijdragen aan de steeds dominanter wordende sociale en maatschappelijke doelen van het sportbeleid. De realiteit is echter anders. Het is onduidelijk of andere beheervormen inderdaad voordelen opleveren en het wordt ook vaak ingezet als bezuinigingsmaatregel.

Desalniettemin zien andere organisaties zelf mogelijkheden een deel van het beheer over te nemen, waardoor er voldoende voedingsbodem is om beleidswijzigingen door te zetten en als overheid een terugtrekkende beweging te maken. Bedrijven zien commerciële mogelijkheden en verenigingen denken dat ze het zelf efficiënter kunnen organiseren, bijvoorbeeld door het gebruik van vrijwilligers. Het enige substantiële onderzoek in Nederland naar de conse-

quenties van andere beheervormen is tot op heden de 'Privatiseringsmonitor sportaccommodaties', die onderzoeksbureau DSP in opdracht van het ministerie van VWS heeft uitgevoerd tussen 1996 en 2000. Hierin wordt geconcludeerd dat de resultaten vaker positief dan negatief uitvallen. Internationaal onderzoek laat een wisselend beeld zien. Sommige studies wijzen erop dat commerciële partijen een sportaccommodatie goedkoper weten te exploiteren dan een gemeente, maar dat de klanttevredenheid groter is wanneer de gemeente de accommodatie exploiteert.

Een andere studie wijst erop dat voor verenigingen eigenaarschap van een sportaccommodatie samengaat met grotere tevredenheid over de sportaccommodatie, vergeleken met wanneer verenigingen huurder zijn van een sportaccommodatie. Nog een andere studie laat zien dat de bezetting bij gemeentelijke sporthallen juist relatief hoog is vergeleken met sporthallen die door andere partijen worden geëxploiteerd.

Er is dus voorsnog geen eenduidig antwoord op de vraag wat het oplevert om het accommodatiebeheer anders in te richten. Dit vraagt om het delen van meer praktijkervaringen in Nederland, om beter grip te krijgen op mogelijke consequenties. Het zou immers mooi zijn dat het anders vormgeven van beheer ook echt iets oplevert voor de sportsector.

Remco Hoekman is senior onderzoeker bij het Mulier Instituut en verbonden aan de Radboud Universiteit Nijmegen. Meer weten? Stuur uw reactie of vraag naar R.hoekman@mulierinstituut.nl

“HET BEHEERLANDSCHAP VAN SPORTACCOMMODATIES IS DIVERS EN REDELIJK ONOVERZICHTELIJK”